Michael Haulică - ANOTIMPUL DE PRAF

Se zice că în ținuturile acestea trăia odată, demult, demult de tot, încă înaintea invaziei fluturilor de praf, un ghebos. Dar asta nu înseamnă mare lucru, e ca şi cum ați spune că undeva, în lumea asta, trăieşte un om cu pielea albă, întrucît, pe vremea aceea, pe-aici erau numai gheboşi. Şi nu numai atît, dar pe lîngă povara ce-o cărau în spate, erau care de care mai sluți, ciungi, ologi, chiori, iar regele lor era cel mai hidos dintre toți şi se chema Nacis. Da, Nacis.

Cel despre care începusem să vă povestesc, cu cît înainta în vîrstă, cu atît se simțea mai stingher printre ceilalți. Toți îl ocoleau, femeile se retrăgeau înspăimîntate din calea lui cînd apărea pe stradă, iar pe el îl speria asta, dar unde să fugă, unde să fugă? Era o singură stradă pe-aici, traversînd oraşul, tăindu-l în două, locuitorii trăiau care pe unde apucau, nu aveau case, îşi stabileau locul de-o parte şi de alta a străzii, sub nişte acoperişuri sprijinite pe stîlpi de lemn sau de piatră. Dar case nu erau, ziduri nu erau... Şi astfel se ajunse ca, în anul în care făcuse şaptesprezece, personajul nostru, şi hai să-i spun şi numele, ca să ştim despre cine e vorba, Pollo îl chema, Pollo, aşa cum pe Nacis îl chema Nacis, iar pe alții îi chema Celot, Alomeea, Rolan sau Iana, în anul acela, în care împlinise şaptesprezece, Pollo se trezi singur, singur de tot. De fapt, încetul cu încetul, odată cu trecerea timpului, începuse să se închidă tot mai mult în sine, începuse să fie el cel care fugea din calea celorlalți. Nu mai căuta noi cunoştințe, la ce bun atîta teatru pe care trebuia să-l joace ca să se arate pe el, aşa cum era, pentru ca ceilalți să nu mai vadă doar infirmitatea lui, pentru a le stîrni, deci, acel dram de afecțiune pe care îl aştepta de la ei şi de care avea atîta nevoie. Numai că el, Pollo, nu-şi dădea seama că el era cel care renunțase. Credea că doar ceilalți îl ocoleau, nu-şi dădea seama că, de fapt, şi el îi evita. Se obişnuise cu situația de infirm, ştia că e altfel decît ceilalți, avea momente cînd toate astea îl revoltau şi atunci îşi spunea, nu, îşi striga întrebarea aceea, comună tuturor infirmilor, muribunzilor, părăsiților: de ce tocmai eu?! Dar cel mai mult îl revolta faptul că nu-şi înțelegea infirmitatea, nu şi-o cunoştea... Înțelegea că era considerat altfel, dar de ce? Nimeni nu-i spunea de ce. Îl dăduseră la o parte, şi nimeni nu se sinchisise să-i spună de ce. Dacă însă, măcar pentru o clipă, şi-ar fi putut

privi chipul, ar fi ştiut... Pollo era frumos. Avea un chip de o frumuseţe rară şi tocmai asta i se reproşa, de asta era respins. Într-o lume de gheboşi, sluţi, ologi, într-o lume în care toate aceste trupuri strîmbe şi nenorocite erau normale, de o normalitate a majorităţii, acceptată drept regulă universală, chipul său frumos era o infirmitate. Era vinovat pentru asta în faţa întregii suflări a oraşului. Cocoaşa, care îl arăta ca făcînd parte din aceeaşi societate, din acelaşi univers strîmb, nu conta. Frumuseţea lui era refuzată de toţi pentru că ei erau urîţi. Aşadar, în anul acela, Pollo realiză, mai mult ca oricînd, că era singur. Îngrozitor de singur. Părinţi nu avea, pereche nu-şi găsise, toţi fugeau de el. De fapt, acolo nimeni nu avea părinţi. Mai exact spus, nu şi-i ştia. Copiii erau crescuţi de obşte pînă la vîrsta de cincisprezece ani şi, în anul în care împlineau acea vîrstă, la Sărbătoarea Cărnii, erau declaraţi cetăţeni ai oraşului, cu drepturi şi îndatoriri ca toţi ceilalţi. Asta însemna că, pe mai departe, aveau să se descurce singuri.

Ritualul, căci exista un ritual, păstrat cu grijă de generaţiile care se succedaseră pe aceste pămînturi, era urmărit de toţi locuitorii oraşului. Pentru asta, se îmbrăcau în alb, femeile îşi prindeau în păr trandafiri galbeni, iar bărbaţii cuţite de argint la cingătoare. Tinerii care urmau să fie declaraţi cetăţeni erau mai întîi spălaţi în lapte de capră, după care urma partea aşteptată cu cel mai mare interes din tot ritualul, iniţierea lor în tainele iubirii. Aceasta nu avea loc simultan pentru toţi, ci îşi avea fiecare rîndul său, bine stabilit dinainte, în acest spectacol. Da, era un spectacol, deşi în fiecare an se întîmpla aşa ceva, sau poate tocmai de aceea. Uneori, sărbătoarea ţinea zile întregi.

Se spune că, într-un an, durase trei zile şi trei nopţi. Asta se întîmplase la cincisprezece ani după ce marele vraci rătăcit pe aceste meleaguri ascunsese soarele. Fusese un tip ciudat marele vraci, mult mai înalt decît ei, cu spinarea dreaptă... Zile întregi îl iscodiseră, încercînd să afle ce făcuse cu cocoaşa, unde şi-o ascundea, pînă să-şi dea seama că, de fapt, el nici n-o avea. Dar îşi dăduseră, oare, seama? Nu se mai ştia dacă din acea cauză se întîmplase ce se întîmplase, şi nici de ce anume ascunsese el soarele. Se zice că într-o zi venise la el un ghebos care-i ceruse, nici mai mult, nici mai puţin, decît să facă să-i dispară şi lui cocoaşa, aşa cum vraciul făcuse cu a sa. Firesc, fusese refuzat. În ziua aceea dispăru şi soarele. Aşa se spunea. Dar cine mai ştia care era adevărul? Cert este că soarele nu prinse din nou a străluci decît după ce bunii cetăţeni ai oraşului îl omorîseră cu pietre pe acel străin ciudat care scotea iepuri din pălărie şi

porumbei de sub pielea de pe palme şi care n-avea nici măcar cocoaşă. După ce fusese omorît, leşul lui fusese ars, iar cenuşa împrăştiată în cele patru vînturi, ca nicicînd să nu se mai întoarcă prin acele locuri. Nici el, nici amintirea lui. Apoi, timp de trei zile şi trei nopți, nu se mai văzu nici țipenie de ghebos pe stradă. La cincisprezece ani după această întîmplare, serbarea durase, aşa cum am spus, trei zile şi trei nopți. Fuseseră mulți copii atunci.

Inițierea o făceau cetățenii maturi ai obştii, femei şi bărbați în putere. Tinerii erau arătați mulțimii de gură-cască imediat după îmbăierea în lapte, în toată goliciunea trupului lor. Erau plimbați prin fața participanților la sărbătoare, să li se vadă în întreaga ei splendoare cocoaşa, adevărata podoabă a fiecăruia, marele dar cu care Atotputernicul îi hărăzise, locul în care le era ascunsă puterea şi înțelepciunea. Cocoaşa era prețuită cu atît mai mult, cu cît era mai mare, mai hidoasă, mai... De asemeni, prețuirea sporea dacă, pe lîngă aceasta, mai exista şi un ochi lipsă ori o mînă sau un picior beteag. Acestea însemnau că, pe lîngă învelişul acesta pieritor, omul mai fusese dăruit cu altele...

Din mulțime se oferea cîte un bărbat sau o femeie, după cum era cazul, care să îndeplinească ritualul. Iar dacă se înfățişau cumva mai mulți voluntari, treceau şi ei prin proba exhibării trupului în fața obştii. În funcție de hidoşenia lor, poporul desemna inițiatorul sau inițiatoarea. Se credea că ascunsele daruri treceau, prin înlănțuirea ritualică a trupurilor, dintr-unul într-altul. Şi cine ar fi putut spune că nu era aşa?

În lungile-i clipe de singurătate, Pollo îşi amintea, cu un soi de inexplicabilă durere, inițierea lui, cînd nici una dintre femei nu se oferise să-l facă bărbat. Cine să se lege de el, prostul satului, cel ca neoamenii, nedăruitul...? Toți strigau, fluierau, huiduiau, dar nimeni nu intra în cerc... Într-un tîrziu, însă, din mulțime se desprinse, venindu-i alături, o femeie. Ochii îi străluceau şi Pollo văzu că strălucirea nu era a ochilor, a privirii, nu, lacrimile îi străluceau aşa. De ce? se întrebă el, dar nu ştiu să-şi răspundă, nu ştiu. Femeia se dezbrăcă încet, cu gesturi şovăitoare şi furioase în acelaşi timp. Ceilalți murmurau, înconjurîndu-i cu un zid de şoapte colțuroase, reci. Aerul era greu, sîngera parcă, zgîriat de şoaptele tăioase. Pollo se uita la ea de parcă ar fi fost prima femeie pe care o vedea dezbrăcată sau dezbrăcîndu-se, cu toate că, în fiecare an, venise şi el la sărbătoarea asta. Se uita la ea pierdut, trăia sentimentul că o mai avusese pe femeia asta. Se ştia la fel de virgin ca şi fetele inițiate înaintea lui. Şi-atunci, cum?!... Cum aşa? Sîngele lor se închega pe bucățile de pînză albă, puse la

uscat, pentru a fi apoi păstrate cu grijă, unică avere personală, sîngele dintîi. Cum s-o mai fi avut? Cînd? Femeia, liberă de veşmintele ce-i căzuseră în neorînduială la picioare, aşa cum le lăsase ea să cadă, încet, nehotărît, fără gesturile largi, teatrale, pofticioase, isterice uneori, ale celorlalte femei-inițiatoare, se apropie de el. Întinse o mînă albă, foarte albă, spre fața lui, îi mîngîie obrazul. El vru să se retragă, din reflex, mînat de instincte, dar numai o clipă, numai o clipă, pentru că în următoarea fu convins că, dacă îşi ferea fața, pielea lui, atinsă de degetele femeii, lipită de ele, s-ar fi rupt, s-ar fi jupuit, ar fi plecat cu ele. Femeii îi tremurau buzele şi, la rîndu-i, el o privea de parcă ar fi fost hipnotizat. Numai parcă, fiindcă din cînd în cînd arunca în jur priviri speriate, spre ceilalți, văzîndu-i cum îşi dau coate, cum zîmbesc pe sub mustăți. Cum rînjesc. Apoi revenea la femeia din fața lui, oprindu-se o clipă doar – dar ce lungă îi părea acea clipă! – pe sînii ei frumoşi, simțindu-i grei, grei de durere sau de aşteptare. Îşi amintea că, de cîte ori se întîlneau pe stradă, ea îl privea cu aceiaşi ochi, mai puțin o anumită umbră, pe care, poate, doar lacrimile i-o adăugaseră acum. Dar de ce lacrimi, de ce? Cînd şoaptele celorlalți se preschimbară în strigăte nerăbdătoare – nu era în ele nerăbdarea obişnuită, lascivă, lubrică, vulgară, care preceda actul la care aveau să fie martori, ci se simțea în ei un soi de grabă, mai repede, mai repede, să se termine odată cu povestea asta scîrboasă! – femeia îl prinse de o mînă şi îl trase după ea, în jos. Se întinseră pe pînza cea albă, el se lăsă cu totul în voia ei, neînțelegînd de ce plîngea, neînțelegînd, cu atît mai puțin, de ce plîngeau amîndoi. Dar întrebările despre lacrimi, despre femeia care se oferise să-l treacă pragul bărbăției, şi le pusese, de fapt, mult mai tîrziu. Mai tîrziu, amintindu-şi de toate acestea, de sînii acelei femei pe care-i sărutase atunci ăi care îi dăduseră senzația că-şi săruta propriul chip. Trăia, de atunci, cu impresia că mai sărutase acei sîni, deşi ştia că acolo, atunci, o văzuse pentru prima dată pe femeia goală de lîngă el, acolo îi simțise întîia oară trupul fremătînd, încordat şi moale, repulsiv şi dezmierdător totodată. Îşi mai amintea de uralele în care izbucnise mulțimea cînd totul se isprăvise, dar care nu-i erau adresate lui, pentru a-l saluta în noua lume în care intrase. Ei îi erau adresate strigătele şi aplauzele, ei, acelei femei. Nu mai văzuseră de mult o asemenea inițiere, făcută cu atîta împătimire. După ce femeia se îmbrăcă mult mai repede decît se despuiase, cetățenii se înghesuiră să o ajute să iasă din cercul desenat cu var alb pe nisip şi să ajungă între ei… Numai că ea le refuză ajutorul, luînd-o

la fugă, fără să privească măcar o clipă înapoi, în timp ce Pollo se înălța în vîrful picioarelor, s-o poată vedea cît mai mult peste capetele celorlalți...

Mai tîrziu, Pollo avea să-şi amintească de întîlnirile lor de după, foarte puține la număr, de altfel, cînd el îşi deschidea ochii larg şi începea gestul acela cu mîinile, pe care niciodată nu-l sfîrşea pentru că ea pleca ochii în pămînt, făcîndu-se nevăzută printre acoperişuri.

În anul în care împlini şaptesprezece, Pollo îşi dădu seama că era singur. Asta se întîmpla la marea sărbătoare cînd, amestecat în mulțime, încerca să-şi găsească o poziție cît mai avantajoasă, să vada spectacolul. Ceilalți îl înghionteau, fiecare îşi căuta un loc mai bun, el era mereu dat la o parte, i se adresau cuvinte urîte. Era un nimic pentru aceşti oameni onorabili, cocoşați, sluți, şi el nici măcar nu putea protesta. N-avea puterea să o facă. Căuta în privirile celorlalți o undă de prietenie, de simpatie, de înțelegere sau, măcar, de recunoaştere a existenței sale. Dar peste tot se izbea de aceleaşi fulgere mînioase, de aceeaşi împotrivire încrîncenată. Era singur. Mai singur, poate, decît arborele aflat la cîteva ceasuri de mers de oraş, un copac înalt, cu coroana bogată. Se spunea că, pe vremea cînd primii cocoşați îşi făcuseră sălaş aici, pe vremea întemeietorilor, acest copac dăduse roade. Apoi, cu trecerea timpului, încetase să mai rodească şi, nemaifiind util, fusese uitat.

De cîțiva ani, Pollo începuse să simtă apropierea dintre el şi copacul acela, căci îşi petrecea mai multe zile pe săptămînă pe una din crengile acestuia. Îşi făcuse un culcuş aproape de vîrf şi stătea acolo pînă ce stelele se înşirau pe cer. Adeseori rămînea şi noaptea acolo, privindu-le, vorbind cu ele, căutînd să descurce firele vieții lui atît de neînțelese încă.

Acelaşi lucru îl făcu şi atunci, la sărbătoarea care îi spunea şi lui că împlinise şaptesprezece ani. Se retrase din mulțimea care îl înghiontea, îl călca, îl biciuia cu otrava cuvintelor, se retrase şi plecă spre copacul singuratic.

Ce aveau cu el? Ce le făcuse? De ce nu-i dădeau pace? Dacă nu-l puteau iubi, măcar să nu-l fi urît! Oare cît timp avea să le mai suporte privirile dispreţuitoare, vorbele murdare, fuga din fața lui atunci cînd apărea pe stradă...? Şi mai ales femeile... Ce le făcuse? Ce avea el atît de neobişnuit, ce le făcea să îl privească înfricoşate? Ce le făcuse? Nu se ştia vinovat cu nimic, nici măcar cît fata aceea...

Îşi aminti episodul al cărui martor fusese, fără ca, în acel moment, să-i fi dat prea mare importanță. Nu era pentru întîia oară cînd se

întîmpla, şi reacția mulțimii fusese normală, mai văzuse el de-astea... Ultima dată, de două ori, un băiat şi-o fată fuseseră atunci în culpă, cei pe care a doua zi îi găsiseră morți, îmbrățişați. În ziua aceea, vinovată fusese o tînără al cărei sînge nu înroşise pînza cea albă, giulgiul feciorei rămînînd neînflorat.

Ca de obicei în astfel de situații, spectacolul fusese întrerupt. Urma acum un alt soi de ritual, nu mai puțin plăcut pentru ceilalți. Tînăra fu bătută cu trandafiri galbeni, şi trupul ei scuipă petale roşii, de sînge. Un alt fel de sînge, al vinovăției. Apoi o îmbăiară într-un bazin cu vin alb, care primi şi el culoarea sîngerie a trupului ei, ca şi trandafirii. După ce o scoaseră de acolo, în timp ce ea era legată pe un inorog alb, vinul din bazin fu turnat în mici butoiaşe, ce fură încărcate într-un car. Înhămară la el inorogul pe care era legată fata şi alaiul porni, mulțimea urmînd carul, îngînînd cîntece deocheate, spre balta cu lebede. Odată ajunsă acolo, fata fu batjocorită de orice bărbat sau femeie căruia îi căşunase. După fiecare "reprezentație", se bea cîte o cană din vinul adus în butoaie. Era un fel de exorcism ceea ce făceau ei. Cînd vinul se termină, cînd nimeni nu se mai arătă dornic să o pedepsească, aruncară fata în baltă şi o lăsară acolo. Bravii cetățeni se întoarseră în piața unde, vremelnic, Sărbătoarea Cărnii fusese întreruptă. Dar toate trec, toate curg, sărbătoarea trebuia să continue.

Pollo se hotărî. Coborî din copac şi mai că o luă la fugă spre marginea oraşului, unde se afla balta cu lebede. Picioarele îi sîngerau, zdrelindu-se de colțurile pietrelor pe care nu le vedea, sfîşiindu-se în mărăcinii pe care nu-i ştia, dar Pollo nu simțea nimic din toate astea, alerga spre pata aceea strălucitoare care era balta sub razele lunii. Cînd ajunse pe malul ei, aceasta era o oglindă uriaşă, dar el nu ştia ce este o oglindă, cocoşații nu cunoşteau oglinzile de nici un fel. Nu umbla nimeni noaptea pe malul bălții, s-o vadă poleită de lumina lunii. Lebedele, adunate toate într-un loc, păreau că aşteaptă începerea unui spectacol. Una dintre ele cînta. Un cîntec atît de trist, încît Pollo simțea cum i se sfîşie carnea de pe el şi privea în juru-i, mirîndu-se că nu vede în iarbă bucăți desprinse din trupul lui. Zări însă urme de roți. Erau roțile carului în care fuseseră aduse butoiaşele cu vinul înroşit de sîngele ei. Al fetei care... Nu-i ştia numele. Nu-şi aducea aminte s-o mai fi văzut. Avea înaintea ochilor imaginea trupului ei care primea, neînspăimîntat, orgolios, loviturile date cu trandafirii galbeni. Spinii lor o pătrundeau, şuvițele de sînge izbucneau din ea, stropindu-i pe judecătorii şi, totodată, călăii ei. Iar aceştia loveau cu şi mai multă furie. Ori

plăcere. Pollo nu-şi dădea seama ce anume exprimau chipurile lor, dar nici nu-l interesa. El avea înaintea ochilor doar imaginea trupului sîngerînd...

Intră în apă. Voia s-o găsească pe fata aceea... Voia s-o întrebe... Deodată, rămase nemişcat. Din fața lui, din apă, îl privea cineva. Un chip straniu, mult deosebit de cele cu care era obişnuit. Era altfel, cu totul altfel. Pollo tresări. Acelaşi lucru se întîmplă şi cu celălalt. Apoi se apropie încet, întinse mîna. Mîna aceluia se întindea spre el. Se hotărî să i-o prindă. Era prima oară cînd cineva îi întindea mîna. Dar, cînd s-o atingă, simți în vîrful degetelor ceva rece, umed, alunecos. Se sperie. Celălalt începu şi el să tremure, chipul i se lăbărță, îşi pierdu proporțiile, simetria, se îndepărtă... Se împrăştie! Tot mai încolo, mai departe de el, şi Pollo ridică privirea, căutînd pe cineva, oricine ar fi putut fi în locul acela, pe malul lacului. Dar nu era nimeni, nimeni căruia să-i spună cuvintele ce-i tremurau pe buze: eu, nu... nu i-am făcut nimic, nu eu... Pollo era cu mîna în apă. Se aplecă tot mai mult, căutînd mîna aceluia. Tîrziu de tot, cînd ieşi din nou la suprafața apei, avea în brațe o lebădă. Era cea care cînta. De fapt, sfîrşea de cîntat, pentru că după numai cîteva clipe glasul nu i se mai auzi şi ea se lăsă moale în mîinile lui. Celelalte lebede prinseră a bate din aripi, mişcînd apa, înălțînd-o. Curînd, locul deveni o arteziană, iar Pollo, în mijlocul ei, cînta o melodie tînguitoare, ținînd în brațe o lebădă moartă. Dormea. Dormea cîntînd, în mijlocul artezienei ca o caleaşcă trasă de lebede, şi pe malul bălții apa se înroşea...

Cînd se trezi, avea în față imaginea celui cu care se întîlnise, a cărui mînă, unica ce i se întinsese vreodată, o căutase. Nu. Erau nişte ochi în care vedea acea imagine. Erau ochii ei. Pollo tremura. Era ud şi, abia atunci observă, gol. Hainele lui erau întinse alături, la uscat. Ea îşi desfăcu din jurul trupului pînza în care se adăpostise – era pînza aceea albă, pătată cu florile de sînge ale trupului ei bătut cu trandafiri – şi îl acoperi cu ea.

– Ce... Ce frumos eşti...

El o privea cu o expresie de nedumerire întipărită pe față. Frumos?

Ea continuă, parcă de-abia acum începîndu-şi fraza:

– Eu sînt Daniela. Tu eşti Pollo, te ştiu de acum doi ani, de cînd...

Dar cuvintele îi fură oprite pe buze de privirea lui, care alunecă apoi spre balta unde lebedele băteau apa cu aripile, înălțînd-o, făcînd-o să semene cu o arteziană, cu o caleaşcă...

Îşi aminti de ultima întîlnire cu femeia aceea care îl făcuse bărbat. Ea n-o mai putuse evita, ca de obicei, pentru că el îi apăruse drept în față şi o apucase de mîini. O întrebase: te-am mai cunoscut vreodată? Iar răspunsul ei îl pironise în mijlocul drumului, unde rămăsese mult timp după aceea, pînă cînd pe cer se înşiraseră stelele... Atunci o rupsese la fugă spre copacul singuratic.

– Fiecare din noi are nevoie de o mamă care să-l nască...

Daniela vorbea. Se aşezase lîngă el, oferindu-i privirilor trupul însemnat de trandafirii galbeni din ziua sărbătorii. Cu un gest repezit, care făcu să-i alunece de pe trup pînza însîngerată, Pollo o prinse de cot. Cînd ea se întoarse, simți răsuflarea lui pe buze. Respirau amîndoi acelaşi aer.

Pe malul celălalt al bălții, un cal alb necheza, necheza ca în poveştile de demult ale Hypomanției, bătrîna care, pe vremea cînd cocoşații se strămutaseră aici, trăia singură, sub un acoperiş de frunze, aproape de copacul singuratic.

Pollo şi Daniela se iubeau acolo, pe pietroiul imens de la marginea bălții, despre care circulau tot felul de poveşti, sub primele raze din acea zi ale soarelui. Lebedele cîntau toate, era un cor venit parcă de dincolo de lume, niciodată nu se mai auziseră atîtea lebede cîntînd laolaltă.

Dinspre oraş se auzea ceva, venind spre ei, un zgomot, un vuiet. La început, păru a fi asemeni celui pe care îl face marea izbind țărmul înaintea furtunii. Apoi, ca un murmur. Erau strigăte, cîntece omeneşti. Un nor de praf se apropia, odată cu zgomotul acela. Erau cocoşații. Toți erau îmbrăcați în alb, ca în ziua sărbătorii, femeile purtau trandafirii galbeni, pătați cu sîngele Danielei, în păr, iar bărbații cuțitele cele lungi, la brîu. Norul de praf rămăsese undeva în urmă, dar părea a creşte, din ce în ce mai mult.

Ajunseră pe malul bălții.

Nacis, regele lor, începu să rîdă.

Rîseră şi ceilalți.

Pollo şi Daniela nici nu-i auziră. Se iubeau.

Nacis, regele, îşi scoase de la cingătoare cuțitul de argint.

Ceilalți bărbați îl imitară, iar femeile îşi desprinseră din păr trandafirii.

Pollo şi Daniela parcă nici nu-i văzură. Se iubeau.

Nacis, regele lor, strigă: Terminați!

Strigară şi ceilalți.

Pollo şi Daniela parcă nici nu-i auziră. Se iubeau.

Atunci, Nacis se apropie de ei şi-i străpunse cu cuțitul său lung, de argint.

O femeie veni şi ea şi începu să-i bată cu trandafirul pe care-l ținea în mînă.

Ceilalți făcură la fel.

Ceea ce păruse a fi un nor de praf era acum lîngă ei, şi se dovedi a fi un imens roi de fluturi.

Cocoşații îşi savurau victoria. Privirile lor urîte, strîmbe, gheboase, prăfuite, cuprindeau totul în jur.

Cuprinseră şi acel roi de fluturi, care începu să se îngheboşeze, să se sluțească, să se prăfuiască. Roiul fluturilor era acum, de-abia acum, un nor de praf. Da, s-ar fi zis că era un nor de praf, de nu s-ar fi văzut bătaia aripilor, ca de praf şi ele.

În oraşul lui Nacis începea anotimpul de praf.

Fluturii de praf!, strigă cineva şi, în aceeaşi clipă, norul îi învălui. Şi, în aceeaşi clipă, toți cocoşații văzură cum, dintre ei, se ridica la cer o caleaşcă trasă de lebede, în care Pollo şi Daniela se iubeau cu trupurile lor tinere şi drepte, fără cocoaşă.

Începu să plouă. Şi ploua cum nu mai plouase niciodată în oraşul lui Nacis. Nori păreau a fi fost spintecați de nişte cuțite uriaşe şi acum îşi revărsau pe pămînt toată apa adunată de multă, de foarte multă vreme... Păreau că fuseseră înțepați de spinii trandafirilor... Dar ce nori?! Nu se vedea nici unul, cerul era senin, nici o zdreanță de nor nu se zărea! Şi-atunci? De unde, totuşi, ploaia aceea grozavă care parcă trecea prin toți cei aflați acolo, la marginea bălții? Se lovea de pămînt, născînd băşici care se umflau, creşteau şi apoi se spărgeau, atingîndu-se de cuțitele cocoşaților şi de spinii trandafirilor pe care femeile îi țineau în mîini. Se spărgeau într-o linişte uimită, o linişte furată zilei, toți erau speriați, dar stăteau acolo, în mijlocul ploii, nimeni n-avea curajul să plece... Şi poate că ploaia nu era decît o urmare a felului în care ei priveau spre cer, cu ochii lor prăfuiți, mînioşi, sfredelitori. Şi poate chiar ele, acele priviri, străpunseseră cerul şi făcuseră să se reverse pe pămînt şuvoiul de apă, căci aşa ploua, nici nu s-ar fi zis că plouă, ci, pur şi simplu, din cer curgea apă... Ei stăteau acolo şi ploaia îi izbea în cap şi nimeni n-avea curajul să plece. Caleaşca trasă de lebede dispăruse de mult, dar cocoşații rămîneau pe mai departe cu privirile pironite în sus, unde roiul fluturilor de praf, scăldat la rîndul său, începea

să picure asupra lor pete de noroi. Noroiul le curgea pe ochi, pe mîini, pe buze, pe gît, era un fel de a doua cocoaşă, care nu se aduna în vreo parte a trupului lor ci căuta să-i îmbrace, să facă din cocoşaţi cocoaşe umblătoare. Trandafirii erau noroioşi, cuțitele de argint îşi pierduseră strălucirea, fluturii de noroi – căci aşa erau acum – băteau din aripile lor grele de noroi, care se destrămau... Deasupra cocoşaților, bucăți din aripile de noroi cădeau pe pămînt, cocoşații scuipau noroi printre dinți, curînd se văzură împotmoliți acolo, la marginea bălții care se transformase într-o mică mare de noroi. Noroiul le venea pînă mai sus de genunchi, nici nu se mai ştia care era noroi-noroi, şi care fluture de noroi. Pe pulpe li se zbăteau fluturi de noroi şi, deodată, totul fu luminat de un arc ce se ridica de deasupra arborelui singuratic. Ba nu, izvora din trunchiul acelui copac, din scorbura în care fusese găsită cartea Hypomanției. În cartea aceea citiseră despre sfîrşitul lumii, care avea să se întîmple în anotimpul de praf, cînd un roi imens de fluturi de praf avea să se ivească deasupra oraşului. Fireşte, cocoşații rîseseră de asemenea profeții, aflîndu-le, cum să existe fluturi de praf? Şi ce e ăla anotimpul de praf?, aşa cum rîseseră şi de altele pe care le găsiseră acolo, aşa cum rîseseră şi în noaptea cînd dăduseră foc cărții. Arcul acela se ridica din scorbura copacului singuratic şi, trecînd pe deasupra bălții unde, cu doar o zi în urmă, puteau fi admirate lebedele, se pierdea undeva, dincolo de oraşul în care nu mai rămăsese nimeni. Era curcubeul. Noroiul ajunsese pînă la acoperişuri şi, nu peste multă vreme, aveau să dispară şi acestea, cu totul. Ploua în continuare, nici gînd să se oprească această ploaie, colorată acum. Cineva arunca parcă vopsele pe pămînt, curcubeul nu mai era un arc desenat pe cer, el curgea odată cu aerul devenit şi el apă, cocoşații respirau apă, apa colorată ce cădea din cer. Norul fluturilor de praf, de fapt, ceea ce mai rămăsese din acesta, preschimbat într-un nor al fluturilor de noroi, începu să se adune de la pămînt, nu, nu în aer, aer nu mai exista, începu să se ridice deasupra pămîntului, să ia o formă. Era asemeni unui uriaş care se ridica, trezit dintr-un somn lung şi greu, amețit, uriaşul avea gesturi largi, de dans, şi cînd reuşi să se ridice în picioare, se propti, gigantic, drept, în fața cocoşaților, cu mîinile în şolduri, dorind parcă să le strige ceva. Privirile acestora îl fixau, îngrozite, umile, implorînd şi, atunci, uriaşul de noroi îşi depărtă brațul drept de trup. Privit dintr-un anumit unghi, brațul părea un pod improvizat peste acea mică mare de noroi, un pod complet inutil. Îşi depărtă de trup acel braț şi, cînd şi-l aduse în față, urmînd o traiectorie ce avea să i-l aducă deasupra umărului stîng, gestul lui fu asemeni celui al

prinderii muştelor în pumn, din zbor. Palma lui, imensă, îi mătură pe toţi cocoşaţii care rămăseseră acolo, la picioarele lui, sub genunchii uriaşi, ca nişte statui de noroi. Îi împrăştie care încotro, prin toate colţurile lumii.

Multă vreme, cocoşaţii rămaseră ceea ce erau în momentul strămutării lor spaţiale, poate şi temporale: nişte statui de noroi, de care lumea se minuna. Speculau cu toţii asupra apariţiei lor, asupra originii lor. În unele locuri, se iviră legende ce încercau să desluşească misterul apariţiilor. Sărmanii cocoşaţi, strîmbi, urîţi, împietriţi în noroiul acelei zile de sfîrşit, deveniră întruchipări ale spiritelor rele. Mulţi dintre ei fură ucişi, odată cu distrugerea învelişului în care se aflau. Alţii reuşiră să scape, ceea ce nu le aduse însă prea mare fericire. Fură consideraţi diavoli, şi pe bună dreptate: o statuie ce se fărîmă brusc, fiind apoi văzută mişcîndu-se, bolborosind cuvinte stranii, e un motiv foarte serios ca multă lume să creadă într-o invazie a diavolilor pe pămînt.

În general, cocoşaţii fură prigoniţi, pretutindeni unde se găseau. Oamenii drepţi, frumoşi la chip, nu puteau îngădui între ei nişte fiinţe croite împotriva firii. Apoi, începură să se obişnuiască cu ei. Să-i accepte. Sau, mai exact spus, să-i tolereze.

Mai interesantă a fost reacţia lor, a cocoşaţilor, la toate acestea. Ei n-au acceptat nicidecum înfrîngerea, înfrîngerea lor ca natură umană. Îi socoteau pe ceilalţi tot ca pe nişte fiinţe anormale, din afara lumii lor şi, deci, inferioare. Poate şi de aceea se spune că, de atunci, ei se tot caută unii pe alţii, cu gîndul la oraşul lor imaginar, imaginar prin pierderea lui, aşa cum imaginară e orice amintire, se caută cu ideea reîntemeierii lui, chiar dacă nu în acelaşi loc pe pămînt, fiindcă, pentru ei, important rămîne spiritul acelui oraş, iar nu coordonatele lui geografice.

Şi, tot de atunci, se spune că bărbaţii cocoşaţi nu mai poartă cuţite de argint la brîu, iar femeile lor nu-şi mai prind în păr trandafiri galbeni.

Şi ce? Nu-i aşa? Aţi văzut vreodată cocoşaţi purtînd cuţite de argint la brîu, ori cocoşate cu trandafiri galbeni în păr?